

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ ГОСПОДАРЮЮЧИХ СУБ'ЄКТІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Автором аналізується сутність форм підприємництва у співвідношенні з організаційно-правовими формами господарюючих суб'єктів. Розглянуто проблему вибору оптимальної організаційно-правової форми функціонування господарюючих суб'єктів на прикладі окремих сфер підприємницької діяльності та проведений аналіз цих форм.

Ключові слова: форма підприємництва, господарюючий суб'єкт, юридична особа, організаційно-правова форма, фермерське господарство, товариство з обмеженою відповідальністю.

Актуальність проблеми обумовлена динамічністю процесів, які останнім часом спостерігаються у сферах підприємницької діяльності, розширеннях та ускладненням відносин господарюючих суб'єктів, що вимагає системного вивчення, зокрема, організаційно-правових форм, в яких на сучасному етапі можуть створюватися і функціонувати такі суб'єкти, а також визначення тих вимог, які з метою покращення загальної ситуації держава висуває до їх діяльності.

Мета. Провести аналіз усталених форм підприємницької діяльності, організаційно-правових форм господарюючих суб'єктів, а також нових організаційних форм і правових механізмів здійснення підприємницької діяльності на відповідність регулювання їх чинним законодавством.

Аналіз останніх досліджень. У науковій літературі проблема організаційно-правових форм господарюючих суб'єктів, що здійснюють підприємницьку діяльність в тих чи інших її сферах, досліджувалась окремими вітчизняними науковцями, зокрема: у сфері корпорацій – Ю. Жорнокуєм; у страховій сфері – Н. Міловською; у сфері інноваційної діяльності – С. Глібко; у сфері туризму – Н. Федорченко та ін. Аналіз нових організаційних форм і правових механізмів здійснення підприємницької діяльності дозволить на теоретичному рівні оновити підходи до структурних елементів і детермінант, що забезпечить моделювання організаційних форм функціонування господарюючих суб'єктів з метою подальшого їх врегулювання на рівні закону.

Виклад основного матеріалу. Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на

власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством (частина 1 ст. 55 Господарського кодексу України (далі – ГК України).

Підприємництво здійснюється на основі вільного вибору підприємцем видів підприємницької діяльності та в будь-яких організаційних формах, передбачених законом. Під формою підприємницької діяльності прийнято розуміти сукупність законодавчо визначених майнових і організаційних вимог, що визначають правовий режим діяльності суб'єкта, а саме організаційну єдність суб'єкта, його відокремленість і автономність. Таким чином, за своєю природою форма підприємницької діяльності – це певна модель, на підставі якої здійснюється господарська діяльність суб'єктом господарювання.

В сучасних умовах усталеним залишається принцип, що підприємництво може здійснюватися на колективній та індивідуальній основах. У свою чергу колективне підприємництво здійснюється або шляхом укладення договорів між господарюючими суб'єктами, а саме договорів про спільну діяльність, або шляхом створення юридичних осіб, а в окремих сферах підприємницької діяльності, зокрема інвес-

тиційній, шляхом створення так званих квазі-суб'єктних утворень.

Спробуємо проаналізувати як удосконалюється механізм правового регулювання діяльності господарюючих суб'єктів.

В юридичній науці такі категорії як «форма підприємницької діяльності», «організаційно-правова форма (далі – ОПФ) юридичної особи» є дискусійними як з точки зору їх термінологічного визначення, так і з позицій виокремлення структурних елементів останніх. Вважаємо, що під ОПФ юридичної особи слід розуміти певний тип організації, в якій повинна створюватися та діяти юридична особа, з властивими для неї сукупністю ознак. При цьому ми погоджуємося із тими правниками, зокрема з В. В. Кочиним, що ОПФ юридичної особи – індикатор ефективності правового регулювання. Автор небезпідставно зазначає, що цивільне законодавство має тенденцію до вироблення загальних принципів правового регулювання діяльності юридичних осіб, коли загальна будова останніх має відповідати меті їх створення, що є цілком достатнім при їх поділі на підприємницькі та непідприємницькі товариства, залишаючи особливості на рівні саморегулювання та нормативно-правового впливу. Деталізація ж регулювання чи впливу на відносини, застосування тієї чи іншої моделі корпоративного управління відповідно корегується на локальному рівні залежно від особливостей сфери діяльності і необхідності реалізації відповідних завдань засновників (учасників або членів) [1]. Цей підхід відповідає положенням частини 2 ст. 55 ГК України, відповідно до якої суб'єктами господарювання є господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України.

Відносно державних, комунальних та інших підприємств, то вони створюються відповідно до ГК України і на сьогодні не можна визнати ефективними заходи законодавця щодо імплементації приписів принципів корпоративного управління Організації економічного співробітництва та розвитку відносно державних суб'єктів господарювання, вимогою яких є спрощення та стандартизування правових форм, у яких діють державні суб'єкти. Операційна діяльність останніх повинна відповідати загальноприйнятним корпоративним нормам [2]. Зміни ж, які були внесені Законом України від 02 червня 2016 р. до деяких законодавчих актів України, зокрема до ГК України і до Закону України «Про управління об'єктами державної та комунальної власності», а також намагання внести в чинне законодавство зміни щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава [3], навряд чи є виправданими, оскільки таку ОПФ як унітарне підприємство штучно пере-

створюють на «гібрид» унітарної та корпоративної форм шляхом заміни органічно притаманних цій формі органів управління інструментами корпоративного управління, на що звертається увага в науковій літературі [4, с. 67].

У приватному секторі економіки до суб'єктів підприємницької діяльності відносять підприємницькі товариства, які можуть бути створені у вигляді господарського товариства та виробничого кооперативу.

Господарське товариство – родове поняття, яке об'єднує п'ять самостійних видів товариств: повне, командитне, товариство з обмеженою або додатковою відповідальністю та акціонерне. Для усіх видів товариств загальною ознакою є наявність статутного (складеного) капіталу, поділеного на частки між учасниками, якими можуть бути фізичні або юридичні особи. Обмеження щодо участі у товариствах може бути встановлено законом, хоча кожний із цих видів товариств має свої особливі ознаки.

Слід відмітити, що Закон України «Про господарські товариства» [5] втратив чинність у частині, що стосується товариств з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю внаслідок прийняття Закону України «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю» (далі – Закон) [6]. Саме цей Закон на сьогодні визначає правовий статус товариств з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ), порядок їх створення, діяльності та припинення, права та обов'язки учасників. Щодо правового статусу ТОВ у сферах страхової та інвестиційної діяльності, в галузі виробництва сільськогосподарської продукції, а також в інших сферах діяльності, то порядок їх створення, діяльності та припинення регулюються цим Законом з урахуванням особливостей, передбачених спеціальними законами. Таке ж положення діє і щодо проблем управління ТОВ, у статутних капіталах яких є частка держави або органів місцевого самоврядування.

Закон містить багато новел. Це положення про: корпоративний договір; безвідкличну довіреність з корпоративних прав; можливість лише для ТОВ провадження діяльності на підставі власного або модельного статуту [7]; наслідки прострочення внесення вкладу учасником товариства; процедуру зміни розміру (зменшення та збільшення) статутного капіталу; порядок звернення стягнення на частку учасника товариства; порядок переходу частки до спадкоємця або правонаступника учасника товариства; регламентацію порядку скликання загальних зборів учасників товариства; процедуру заочного голосування та особливості прийняття рішення загальними зборами шляхом опитування; проведення загальних зборів учасників товариством, що має одного учасника, значний правочин та правочин,

щодо якого є заінтересованість, зменшено вимоги до наповнення статуту.

Слід відмітити, що запровадження модельного статуту як типового установчого документу має свої недоліки і переваги, проте у будь-який час ТОВ може відмовитися від функціонування на його підставі і розробити свій оригінальний статут, у якому зазначити відомості щодо: найменування товариства (повне та скорочене – за наявності); органів управління, їх компетенції, порядку прийняття ними рішень; порядку вступу до товариства та виходу з нього тощо, продовживши функціонування вже на підставі власного статуту.

До переваг функціонування ТОВ на підставі модельного статуту відносять спрощення процесу оформлення ТОВ як юридичної особи, оскільки не треба подавати оригінал цього статуту, зміст такого статуту неможливо підробити, а це запобігає порушенню прав і законних інтересів учасників ТОВ тощо.

Проте модельний статут – це типовий документ і він не передбачає інформації, яка є необхідною для конкретного ТОВ (щодо повноважень органів управління, про порядок прийняття рішень органами управління і таке інше). Тому не випадково Законом передбачено, якщо ТОВ створюється кількома особами, такі особи у разі необхідності визначення взаємовідносин між ними щодо створення ТОВ можуть укласти договір про створення ТОВ в письмовій формі. Цей договір може встановлювати порядок заснування ТОВ, умови здійснення спільної діяльності щодо створення ТОВ, розмір статутного капіталу, частку у статутному капіталі кожного з учасників, строки, порядок внесення вкладів та інші умови. Договір діє до дня державної реєстрації ТОВ, якщо інше не встановлено в самому договорі, або не впливає із суті зобов'язання. Саме тому засновники ТОВ можуть скористатися цією моделлю договору і нивілювати недоліки, які характерні для модельного статуту. До недоліків останнього відноситься і те, що в його положення не можуть вноситися зміни учасниками ТОВ, але якщо зміни вносяться Кабінетом Міністрів України до Модельного статуту, то вони є обов'язковими для усіх ТОВ і їх учасників.

Слід відмітити, що на законодавчому рівні спостерігається удосконалення механізму правового регулювання діяльності господарюючих суб'єктів в аграрній сфері. Так, легалізована подвійна природа фермерського господарства, яке, з одного боку може функціонувати як ОПФ юридичної особи, а з іншого боку – як договірна форма на підставі домовленості громадян, які ведуть сумісну діяльність у сфері сільського господарства без утворення юридичної особи. Альтернативність вибору форми функціонування

фермерського господарства призводить до спрощення процедури його створення, включаючи і оформлення установчих документів.

Відповідно до Закону України «Про фермерське господарство» [8] фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства.

Залежно від організаційної форми фермерське господарство може створюватися і функціонувати як юридична особа або без статусу юридичної особи. Господарство може бути створене одним громадянином або кількома громадянами України, які є родичами або членами сім'ї.

Без статусу юридичної особи фермерське господарство організовується на основі діяльності фізичної особи-підприємця самостійно на підставі декларації про створення такого господарства або спільно з членами її сім'ї на підставі договору про створення такого господарства. Зазначені документи – декларація і договір укладаються у письмовій формі, а договір підлягає нотаріальному посвідченню за місцем розташування майна та земельних ділянок фермерського господарства. Однак, якщо фізична особа розпочала здійснювати відповідну діяльність без державної реєстрації, уклавши відповідні договори, вона не має права оспорювати ці договори на тій підставі, що вона не є підприємцем.

Фермерське господарство може набути статус сімейного за умови використання праці членів господарства, якими є виключно фізична особа-підприємець та члени її сім'ї. Головою сімейного фермерського господарства без статусу юридичної особи (далі – голова) є член сім'ї, визначений договором (декларацією) про створення сімейного фермерського господарства, який реєструється як фізична особа-підприємець або реєструє зміни до відомостей про фізичну особу-підприємця в порядку, встановленому законом.

Від імені сімейного фермерського господарства без статусу юридичної особи має право виступати голова цього господарства або уповноважений ним один із членів господарства.

Якщо фермерське господарство створюється і функціонує як юридична особа, воно може при наявності певних умов отримати статус фермерського сімейного господарства, а саме за умови, коли в його підприємницькій діяльності використовується праця членів такого господарства, якими є виключно члени однієї сім'ї.

Фермерське господарство підлягає державній реєстрації у порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, за умови набуття громадянином України або кількома громадянами України, які виявили бажання створити фермерське господарство, права власності або користування земельною ділянкою.

Фермерське господарство діє на основі установчого документа (для юридичної особи – Статуту, для господарства без статусу юридичної особи – договору (декларації) про створення фермерського господарства). В установчому документі зазначаються найменування господарства, його місцезнаходження, адреса, предмет і мета діяльності, порядок формування майна (складеного капіталу), органи управління, порядок прийняття ними рішень, порядок вступу до господарства і виходу з нього та інші положення, що не суперечать законодавству України.

Відомо, що у жовтні 2018 р. було прийнято Кодекс України з процедур банкрутства (далі – Кодекс), який введено в дію з 21.10. 2019 р. [9], ст. 95 якого враховані особливості банкрутства фермерського господарства. Аналіз положень вказаної статті, а також положень ст. 113 Кодексу свідчить, що законодавець враховує можливість існування фермерських господарств і зі статусом юридичної особи, і без такого статусу, оскільки провадження у справах про неплатоспроможність боржника – фізичної особи-підприємця здійснюється в порядку, визначеному цим Кодексом для юридичних осіб, з урахуванням особливостей, встановлених щодо відновлення платоспроможності фізичної особи.

Разом із тим пошук нових організаційних форм і правових механізмів здійснення підприємницької діяльності триває. Учасниками цієї діяльності стають суб'єкти права, а такі універсальні правові форми і моделі, як юридична особа, цивільно-правовий договір, представництво дозволяють їм брати участь в підприємницьких відносинах. Зокрема, серед малих організаційних форм інноваційної діяльності в сучасних умовах набули розповсюдження стартап компанії, компанії «spin-off» і «spin-out», які виникли як інноваційні компанії у сфері інформаційних технологій, а згодом знайшли застосування і в інших сферах діяльності. Ці структури можуть функціонувати і як юридична особа, на кшталт, інноваційного підприємства, і як колективне утворення без створення юридичної особи, підставою для цього слугує договір про спільну діяльність.

Слід погодитися з тим, що, вирішуючи проблему інвестування тих чи інших сфер підприємницької діяльності, слід урізноманітнювати інвестиційні механізми не тільки шляхом створення пайових інвестиційних фондів (далі – ПФ). Пропонується, запо-

зичивши досвід інших країн, запровадити такий договірний інститут як інвестиційне товариство. Це, в першу чергу пов'язується з тим, що, зокрема ПФИ надто «зарегульовані», що відлякує потенційних інвесторів.

Нагадаємо, що ПФ належать до інститутів спільного інвестування контрактного типу, де капітал спільного інвестування існує у формі грошово-майнового комплексу – спільної власності інвесторів, і управляється сторонньою особою – компанією з управління активами (далі – КУА), яка і є його засновником. ПФ не є юридичною особою і не може мати посадових осіб. Для нього властива відсутність передачі засновником – КУА майна для формування такого фонду, чим пояснюється відсутність у неї статусу учасника. Таким чином, між фондом та засновником відносини щодо власності не виникають. Інвесторами ПФа виступають його учасники шляхом придбання інвестиційних сертифікатів та формування активів. Проте, учасники, незважаючи на належність їм капіталу-власності, не мають права впливати на здійснення управління цим фондом, а це свідчить про те, що у структурі останнього існує наявний «розрив» у суб'єктному складі щодо приналежності потреб власності та управління. Придбаваючи інвестиційні сертифікати і таким чином приєднуючись до ПФа, інвестори лише передають свої кошти в управління КУА на визначених регламентом ПФа умовах. Проте вони не набувають ні пайової участі у власному капіталі КУА як емітента, ні права на участь в управлінні діяльністю КУА та інших корпоративних прав щодо неї. До того ж учасники ПФа не мають права впливати на діяльність КУА, а наглядова рада у фонді не створюється.

Що ж таке інвестиційне товариство і в чому його переваги перед іншими інвестиційними механізмами? Вважається, що це аналог форми колективного інвестування, яка добре відома таким країнам, як США, Великобританія, де вона носить назву партнерства з обмеженою відповідальністю («limited partnership»), а за своєю природою є простим товариством, тобто структурою, яка не є юридичною особою.

На відміну від договору простого товариства, яке відомо вітчизняному цивільному законодавству і представляє собою договір, сторони (учасники) якого беруть зобов'язання об'єднати свої вклади та спільно діяти з метою одержання прибутку або досягнення іншої мети (ст. 1132 Цивільного кодексу України), інвестиційне товариство – це товариство, в якому декілька учасників є генеральними партнерами, що здійснюють контроль і управління діяльності партнерством, а інші учасники виконують функції пасивних інвесторів, тобто приймають

участь своїми внесками, але не приймають участі у веденні справ партнерства.

Висновки. В сучасних умовах усталеним залишається принцип у відповідності з яким підприємство може здійснюватися на колективній та індивідуальній основах. Колективне підприємство здійснюється або шляхом укладення договорів між господарюючими суб'єктами, а саме договорів про спільну діяльність, або шляхом створення юридич-

них осіб, а в окремих сферах підприємницької діяльності, зокрема інвестиційній, шляхом створення так званих квазісуб'єктних утворень. Продовжується пошук нових організаційних форм і правових механізмів здійснення підприємницької діяльності за допомогою таких універсальних правових форм і моделей, як юридична особа, цивільно-правовий договір, представництво, що дозволяє суб'єктам права брати участь в підприємницьких відносинах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кочин В. В. «Анатомія» та «фізіологія» юридичної особи приватного права: проблеми доктрини та законодавства. *Корпоративне право України та країн Європейського Союзу: новели законодавства*: Збірник наукових праць за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (5–6 жовтня 2018 р., м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця. Івано-Франківськ. 2018. С. 85–89.
2. OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises (n. 1) 18.
3. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава: від 30.05.2018 р. № 6428-д. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=6428-%D0%B4&skl=9 (дата звернення 05.12.2019).
4. Поєдинок В. Окремі проблеми правового становища суб'єктів господарювання державного сектора економіки. *Право України*. 2018. № 6. С. 57–70.
5. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 49. Ст. 682.
6. Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 13. Ст. 69.
7. Модельний статут товариства з обмеженою відповідальністю: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 р. № 367. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/367-2019-p> (дата звернення 05.12.2019).
8. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45, Ст. 363.
9. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2019. № 19. Ст. 74.

REFERENCES

1. Kochyn V. V. (2018) «Anatomiiia» ta «fiziologiiia» yurydychnoi osoby pryvatnoho prava: problemy doktryny ta zakonodavstva. *Korporatyvne pravo Ukrainy ta krain Yevropeiskoho Soiuzu: novely zakonodavstva: Zbirnyk naukovykh prats za materialamy XVI Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii* (5–6 zhovtnia 2018 r., m. Ivano-Frankivsk) – Corporate Law of Ukraine and European Union Countries: Legislation Updated: Collection of Scientific Papers on the Materials of XVI International Scientific and Practical Conference (October 5-6, 2018, Ivano-Frankivsk) / NDI pryvatnoho prava i pidpriemnytstva imeni akad. F. H. Burchaka NAPrN Ukrainy; za red. d-ra yuryd. nauk, akad. NAPrN Ukrainy V. V. Lutsia. Ivano-Frankivsk. 85–89 [in Ukrainian]
2. OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises (n. 1) 18 [in English]
3. Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia korporatyvnoho upravlinnia yurydychnykh osib, aktsionerom (zasnovnykom, uchasnykom) yakykh ye derzhava: vid 30.05.2018 r. No 6428-d. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=6428-%D0%B4&skl=9 [in Ukrainian]
4. Poiedynok V. (2018) Okremi problemy pravovoho stanovyscha subiektiv hospodariuvannia derzhavnoho sektora ekonomiky. *Pravo Ukrainy – Law of Ukraine*. 6. 57–70 [in Ukrainian]
5. Pro hospodarski tovarystva: Zakon Ukrainy vid 19.09.1991 r. # 1576-XII. (1991) *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*. # 49. St. 682 [in Ukrainian]

6. Pro tovarystva z obmezhenoiu i dodatkovoiu vidpovidalnistiu: Zakon Ukrainy vid 06.02.2018 r. # 2275-VIII. (2018) *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*, 13, art. 69 [in Ukrainian]
7. Modelnyi statut tovarystva z obmezhenoiu vidpovidalnistiu: zatv. postanovoioi Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.03.2019 r. # 367. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/367-2019-p> [in Ukrainian]
8. Pro fermerske gospodarstvo: Zakon Ukrainy vid 19.06.2003 r. # 973-IV. (2003) *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*, 45, art. 363 [in Ukrainian]
9. Kodeks Ukrainy z protsedur bankrutstva: Zakon Ukrainy vid 18.10.2018 r. # 2597-VIII. (2019) *Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*, 19, art. 74 [in Ukrainian]

БОРИСОВ И. В.

кандидат юридических наук, старший научный сотрудник НИИ правового обеспечения инновационного развития НАПрН Украины

ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫЕ ФОРМЫ ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ КАК ИНСТРУМЕНТ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Автором анализируется сущность форм предпринимательства в соотношении с организационно-правовыми формами хозяйствующих субъектов. Рассмотрена проблема выбора оптимальной организационно-правовой формы функционирования хозяйствующих субъектов на примере отдельных сфер предпринимательской деятельности и проведен анализ этих форм.

Ключевые слова: форма предпринимательства, хозяйствующий субъект, юридическое лицо, организационно-правовая форма, фермерское хозяйство, общество с ограниченной ответственностью.

BORYSOV I. V.

PhD, Senior Researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of National Academy of Law Sciences of Ukraine

ORGANIZATIONAL LEGAL FORMS OF ECONOMIC ENTITIES AS A TOOL FOR ENSURING ENTREPRENEURIAL ACTIVITY

Relevance of the problem due to the dynamics of the processes that have recently been observed in the fields of business activity, the expansion and complication of relations of business entities, which requires a systematic study, in particular, the organizational and legal forms in which such entities can be created and function at the present stage, as well as the definition of those requirements that the state puts forward to their activities in order to improve the overall situation.

Target of research. Conduct an analysis of established forms of business activity, organizational and legal forms of business entities, as well as new organizational forms and legal mechanisms for conducting business activities in accordance with the regulation of their current legislation.

Analysis of recent researches and publications. In the scientific literature, the problem of organizational and legal forms of economic entities engaged in entrepreneurial activity in one or another of its spheres has been investigated by some domestic scientists, in particular: in the sphere of corporations – Yu. Zhornokui; in the insurance sphere – N. Milovskaya; in the field of innovation – S. Glibko; in the sphere of tourism – N. Fedorchenko and others. The analysis of new organizational forms and legal mechanisms of entrepreneurial activity will allow at the theoretical level to improve approaches to structural elements and determinants, which will provide modeling of organizational forms of functioning of economic entities with the purpose of their further regulation at the legislative level.

Article's main body. The article analyzes the organizational and legal forms of economic entities in the private and public sectors of the economy. It is argued that the activities of state, municipal and other enterprises must comply with universally recognized corporate standards. The provisions of the Law of Ukraine «On Limited and Additional Liability Companies» and the updated legislation in the field of agribusiness have been analyzed, particular attention is drawn to the novelties that it contains. The issues of investing in business are investigated.

Conclusions and prospects for the development. In modern conditions, the principle according to which entrepreneurship can be carried out on a collective and individual basis is well-established. Collective entrepreneurship is carried out either by a treaty between economic entities, namely joint activity contracts, or by creating legal entities, and in certain areas of entrepreneurial activity, in particular investment, by creating so-called quasi-entities. The search for new organizational forms and legal mechanisms of business activity continues using such universal legal forms and models as a legal entity, a civil contract, representation, which allows subjects of law to participate in business relations.

Keywords: form of entrepreneurship, business entity, legal entity, legal form, farm, limited liability company.